

Nr 334.

Av herrar **Pauli** och **Wagnsson**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension.*

I proposition nr 223 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen bl. a. att medgiva, med tillämpning fr. o. m. den 1 juli 1935, att för tillförordnad rektor vid allmänt läroverk m. fl. läroanstalter, vilken innehaft förordnande å rektorsbefattningen under minst tolv år, men före pensionsålderns inträde övergår till ordinarie lärartjänst vid sådan läroanstalt, må fortfarande tillämpas det pensionsunderlag och den pensionsavgift, som för honom gällt vid förordnandets frånträdande.

Sagda förslag grundar sig dels på ett av 1930 års pensionssakkunniga i betänkande, avgivet den 5 september 1932, framställt förslag, dels även på en framställning av skolöverstyrelsen i skrivelse den 28 september 1933. Det är emellertid att märka, att i sagda betänkande (sid. 141) under rubriken »Övergångsbestämmelser» den här ifrågavarande rätten att tillgodoräkna sig rektorsförordnande även efter frånträdandet av detsamma uttryckligen förutsättes bära tillerkännas även rektor, vilken »före reglementets ikraftträdande återgått till ordinarie tjänst såsom lektor eller adjunkt efter att hava innehaft rektorsförordnande under minst aderton år». I enlighet härmed upptages även i det till betänkandet fogade förslaget till kungörelse med föreskrifter angående civila tjänstepensionsreglementets ikraftträdande m. m. under rubriken »De allmänna läroverken» en punkt av följande lydelse: »Vad i 23 § 4 mom. i civila tjänstepensionsreglementet stadgas skall äga tillämpning jämväl å sådan vid reglementets ikraftträdande i tjänst varande lektor eller adjunkt, som innehaft förordnande såsom rektor vid allmänt läroverk under minst aderton år.» I skolöverstyrelsens framställning, som utgår från en förutsättning, som sedermera visat sig riktig, att här ifrågavarande befattningshavare ej skulle komma att innefattas i den allmänna pensionsregleringen för den civila statsförvaltningen, hemställdes, att förevarande fråga om rektorernas pensionsrätt måtte utbrytas och framläggas separat, något som nu även skett genom ovannämnda proposition. I sagda framställning av skolöverstyrelsen har emellertid ovan anförda övergångsbestämmelse beträffande sådan rektor, som redan vid reglementets ikraftträdande frånträtt förordnandet, kommit att bortfalla. Och i propositionen, som i det stora hela följer överstyrelsens framställning, har därför icke heller sagda bestämmelse kommit att medtagas. Då emellertid varken i skolöverstyrelsens framställning eller i departementschefens yttrande något som helst skäl anföres emot en bestämmelse av ifrågavarande art, torde man ha rätt att antaga, att utelämnandet härav icke inneburit något ställningstagande emot betänkandets förslag i denna punkt.

Det måste emellertid anses obilligt, om den väl motiverade reform, som i förevarande proposition avses, icke skulle få, på sätt som i betänkandet blivit föreslaget, utsträckas att omfatta även de i tjänst varande befattningshavare, som redan frånträtt sina förordnanden. Särskilt med hänsyn till den numera allmänt vedertagna uppfattningen av tjänstepensionens allmänna karaktär synes det ej rättvist, att de högre pensionsavgifter, som under en lång följd av år erlagts, ej skulle beaktas vid bestämmandet av pensionens belopp. Det gäller här endast ett litet fåtal befattningshavare — såvitt undertecknade kunnat utröna endast fem, därav fyra vid allmänt läroverk och en vid folkskoleseminarium. Från det allmännas synpunkt kan frågan därför ej anses vara av någon större ekonomisk betydelse. För vederbörande befattningshavare däremot, för vilka det gäller en pensionsförhöjning, varierande mellan c:a 800 och 1,300 kronor, skulle den ifrågasatta bestämmelsen tydligtvis vara av mycket avsevärd betydelse. Det är fullt förklarligt, att de befattningshavare, vilka det här gäller, vid frånträddandet av sina långvariga rektorsförordnanden — för en av dem omfattande ej mindre än 19 år — hyst en välgrundad förhoppning, att den här förevarande frågan inom en snar framtid skulle lösas i en även för dem gynnsam riktning. Det vore en uppenbar orättvisa, om de nu vid frågans lösning skulle lämnas ur räkningen.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen i anledning av vad i proposition nr 223 föreslås angående rätt för tillförordnad rektor att vid övergång till ordinarie lärartjänst kvarstå vid förutvarande pensionsunderlag m. m. ville besluta att medgiva, med tillämpning från och med den 1 juli 1935,

att för tillförordnad rektor vid allmänt läroverk, högre lärarinneseminariet, folkskoleseminarium, småskoleseminarium eller tekniskt läroverk, vilken innehaft förordnande å rektorsbefattningen under minst tolv år men före pensionålderns inträde övergår till ordinarie lärartjänst vid någon av nämnda läroanstalter, må fortfarande tillämpas det pensionsunderlag och den pensionsavgift, som för honom gällt vid förordnandets frånträddande,

samt att detta stadgande må äga tillämpning jämväl å sådan vid nämnda tidpunkt i tjänst varande ordinarie befattningshavare vid någon av ifrågavarande läroanstalter, som innehaft dylikt förordnande under minst tolv år, ankommande det på Kungl. Maj:t att utfärda de närmare bestämmelser, som kunna befinnas erforderliga.

Stockholm den 22 mars 1934.

Ivan Pauli.

R. Wagnsson.